

3. ZAMIAST WSTĘPU

Od kilku lat w środowisku byłych więźniów hitlerowskiego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen rodziła się myśl o konieczności pozostawienia czegoś trwalszego i przeznaczonego dla pokoleń. Myśl ta była tym intensywniejsza im mniej z nas pozostało w kręgu żywych. Kiedy zaś myśl przybierała coraz bardziej realny kształt, postanowiono przygotować materiały do zamierzonego wydania książkowego. Zaczęto zastanawiać się nad formą i treścią tego wydania. Po długich i żarliwych dyskusjach, wśród których nie brak było również wniosków, aby stworzyć dzieło niemal monumentalne, postanowiono, że będzie to wydawnictwo o charakterze monograficznym pozbawione wspomnień osobistych, w których mogłyby przeważać tendencje noszące znamiona licytacji własnych doznań i przeżyć autorów.

Celem tych opracowań nie jest rozdrapywanie wiecznie palących ran, nie żągoty do dziś, mimo tak znacznego upływu czasu. Opracowania te nie wskrzeszą przecież zmarłych.

Istotnym pragnieniem autorów opracowań monograficznych filii obozu koncentracyjnego Gross-Rosen, zwanych w obozowym żargonie Komandami, było wykazanie, że życie w tych filiach w niczym nie było złejsze i lepsze od warunków życia w Stammlagrze, a wręcz przeciwnie - okropieństwa tam mające miejsce były czasami bezprzykładnymi w swojej grozie.

Wszystkie opracowania zamieszczone w tym wydawnictwie powstały w wiele lat po zakończeniu wojny. A zatem siłą tego faktu nieubłagany czas znacznie przytępił ostrość spojrzenia na doznane krzywdy, głód i okrucieństwo. Tym niemniej jednak przeżycia te tkwią głęboko w świadomości b. więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych. Wprawdzie pamięć ludzka mogła nas w niektórych momentach zawieść, jednak fakty o znaczeniu zasadniczym są przedstawione możliwie jak najwierniej.

Jeśli zaś przyjdzie nam wyjaśniać cel tych opracowań, niech za wszelkie wyjaśnienia posłużą czytelnikom te krótkie słowa naczelnego hasła, jakie nam przyświecało i przyświeca: NIGDY WIĘCEJ!!

Zdzisław Rałk

Listopad 1982 r.

